Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
«____» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ, МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

для студентів

Спеціальності освітнього рівня освітньо-професійної програми	073 Менеджмент другий (магістерський) 073.00.01 Менеджмент організацій і адміністрування
спеціалізації	Управління проектами

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 13.12.18
(підпис) (прізвище, ініціали)
«____» _____ 20 18 р.

Розробники:
Гладкова Валентина Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:
Гладкова Валентина Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління
Протокол від 05.09.2018 р. № 9
Завідувач кафедри _____ О.В. Акіліна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 073.00.01 Менеджмент організацій і адміністрування
06.09.2018 р.
Гарант освітньо-професійної програми _____ В.П. Удовиченко

Робочу програму перевірено
___.____.201__ р.
Заступник декана
з науково-методичної
та навчальної роботи _____ І.Ю. Мельник

Пролонговано:
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20___ р., протокол № ___
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20___ р., протокол № ___
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20___ р., протокол № ___
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20___ р., протокол № ___

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни ……. 4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни …… 4
3. Результати навчання за дисципліною ……... 5
4. Структура навчальної дисципліни …… 6
5. Програма навчальної дисципліни …… 7
6. Контроль навчальних досягнень …… 8
7. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія, методи та інструменти наукового дослідження» ……..……11
8. Рекомендовані джерела ….……...…… . 12
9. Додаткові ресурси ……...

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120
Курс	5
Семестр	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	32
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	80
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Провідне місце в системі багатоступеневої підготовки і перепідготовки наукових і науково-педагогічних кадрів посідають заклади вищої освіти (ЗВО) України. У більшості з них створені наукові школи, спеціалізовані вчені ради із захисту докторських; кандидатських дисертацій, магістратура, аспірантура, докторантура, система перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів.

Знання методології, теорії, технології, методів та організації науково-дослідницької діяльності є базою для здобувачів вищої освіти.

Мета викладання **дисципліни «**Методологія, методи та інструменти наукового дослідження**»** – ознайомити здобувачів вищої освіти з процесами наукового дослідження, його структури, а також з індуктивним, гіпотезо-дедуктивним і системним методами дослідження.

Завдання вивчення дисципліни – виробити у студентів вміння застосовувати нові методи соціально-гуманітарного дослідження, в основі яких знаходяться ідеї і принципи системного підходу, синергетики, акмеології та герменевтики, та сформувати загальні та фахові компетентності, що наведені в таблиці

Загальні компетентності (ЗК)	*ЗК-1* – Здатність комплексно вирішувати проблему. Здатність виявляти сутність проблем в освітній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх вирішення; володіння системним, цілісним підходом до аналізу й оцінки ситуації.
	ЗК-2 – Критичне мислення. Здатність аналізувати, верифікувати, оцінювати повноту та достовірність інформації в ході професійної діяльності, за необхідності доповнювати й синтезувати відсутню інформацію.
	ЗК-8 – Когнітивна гнучкість. Здатність здобувати нові знання й уміння та інтегрувати їх з уже наявними; спроможність аналізувати явище, ситуацію, проблему, враховуючи різні чинники; здатність адаптувати мислення для вирішення задач у змінених умовах чи нестандартних ситуаціях (ситуаціях ризику).
Фахові компетентності	*ФК-1* – Методологічні компетенції. Здатність виявляти критичні аспекти функціонування організації при аналізі конкретних напрямів його

спеціальності (ФК)	діяльності, пропонувати та обґрунтовувати шляхи їх удосконалення, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог різних рівнів управління.
	ФК-3 – Змістові компетенції. Здатність обґрунтовувати вибір моделей корпоративної поведінки, культури та соціальної відповідальності.
	ФК-7 – Соціально-правові компетенції. Розуміння законів суспільної взаємодії, норм правових стосунків.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Програмні результати навчання дисципліни «Методологія досліджень» надані в нижченаведеній таблиці.

ПРН-З-3 – Здатність використовувати інформаційне, програмне та технічне забезпечення, а також сучасні підходи і стандарти автоматизації підприємства та норми певної прикладної області для управління проектом.
ПРН-З-5 – Здатність формулювати робочу проблему, визначати потенційні фактори впливу зовнішнього оточення, приймати рішення про затвердження переліку вимог, рекомендацій з якості результатів проектів.
ПРН-У-1 – Коректно здійснювати логічні міркування, грамотно вибудовувати висновки з правильно побудованих умовиводів, використовуючи, в тому числі, класичні методи доведення (індукції, дедукції та ін.).
ПРН-У-2 – Читати і розуміти фундаментальні розділи професійної літератури та демонструвати майстерність їх відтворення в аргументованій усній та/або письмовій доповіді.

У студентів в результаті оволодіння навчальним матеріалом мають бути сформовані безпосередньо такі *компетентності*:

- *особистісні*:

здатність до самоаналізу;
толерантність, комунікативність та чемність;
ініціативність і відповідальність;

- *професійні*:

здатність застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження;
здатність до планування науково-дослідних робіт;
здатність організовувати науково-дослідну роботу;
здатність до формування та обґрунтування наукових гіпотез;
здатність до оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень;
здатність до оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику;
здатність до інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження;
здатність до наукового пізнання на основі системного, синергетичного підходів;
здатність до висвітлення наукових результатів, підготовки наукових публікацій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи наукових досліджень							
Тема 1.1. Наука як система уявлень про світ	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	16	2	2				10
Змістовий модуль 2 Методологія та логіка наукового дослідження							
Тема 2.1. Методологія і методи наукових досліджень	14	2	2				10
Тема 2.2. Логіка наукового дослідження	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 3 Оформлення результатів наукового дослідження							
Тема 3.1. Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт	14	2	2				10
Тема 3.2. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 4 Організація наукового дослідження							
Тема 4.1. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність	14	2	2				10
Тема 4.2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в економіці	14	2	2				10
Тема 4.3. Магістерська робота як загальний підсумок науково-дослідної роботи	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	44	6	6				30
Усього	120	16	16	4			80

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1.1. Наука як система уявлень про світ

Загальні відомості про науку. Наука – соціально значуща сфера людської діяльності. Пізнання об'єктивного світу – головна функція науки. Характеристика процесу наукового пізнання. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. Класифікація наук на основі відмінностей у предметах дослідження. Категорії наукових досліджень: фундаментальні і прикладні. Наукові школи в науках.

Науково-технічна революція (НТР) як передумова перетворення науки в продуктивну силу виробництва. Головні ознаки та характерні риси сучасної НТР. Масштаби наукових досліджень в умовах НТР. Вплив наукових знань на рівень розвитку техніки і технології в умовах НТР

Історичні етапи розвитку науки. Передумови виникнення науки як необхідного наслідку суспільного розподілу праці. Наука на ранніх стадіях розвитку суспільства. Наука в період середньовіччя. Наука в умовах виникнення і розвитку капіталізму.

Історія української науки. Історичні витоки і передумови української науки. Розвиток науки в Київській Русі. Піднесення наукових досліджень в Україні у XVIII столітті. Наука України XIX-XX століть.

Сучасні наукові пріоритети України.

Диференціація та інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки. Диференціація, її характерні ознаки та форми прояву в науці. Історичні передумови виникнення диференціації наук. Інтеграція, її характерні ознаки та форми прояву в науці. Механізми та умови, види і рівні інтеграції наукових знань. Інтеграційні процеси в освіті.

Змістовий модуль 2

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ЛОГІКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 2.1. Методологія і методи наукових досліджень

Загальні відомості про наукове пізнання. Суб’єкти й об’єкти пізнання. Взаємодія суб’єкта й об’єкта у пізнавальній діяльності. Взаємозв'язок пізнання і практики. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. Методи наукового пізнання. Уявлення про метод як засіб пізнання. Категорії методів пізнання: узагальнені, загальні та часткові (спеціальні) методи. Методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент. Методи теоретичного дослідження: ідеалізація, формалізація, логічні та історичні методи.

Методи, що можуть бути застосовані на емпіричному й теоретичному рівнях: абстрагування, аналіз і синтез, індукція й дедукція, моделювання.

Системний підхід і системний аналіз. Загальні відомості про систему. Зв’язки між елементами системи. Поділ систем на цілісні та сумативні, матеріальні та абстрактні, природні та штучні, статичні та динамічні, закриті й відкриті, Структура, характеристики та властивості систем. Визначення системного підходу. Вплив системного підходу на послідовність наукового дослідження.

Особливості прояву системного аналізу у науковому дослідженні.

Моделі у науковому дослідженні. Поняття про модель та моделювання. Призначення моделей у науковому дослідженні. Поділ моделей на математичні, геометричні та фізичні. Моделі аналоги.

Тема 2.1. Логіка наукового дослідження.

Загальна схема наукового дослідження. Організація і планування наукового дослідження. Основні напрямки досліджень з економіки. Конкретно-наукові (емпіричні) методичні прийоми та їхні процедури у дослідженні економіки

Вимоги до проведення наукового дослідження. Вплив особистісних якостей дослідника на результативність наукового дослідження. Послідовність проведення наукового дослідження. Науковий напрямок, проблема і тема наукового дослідження. Вибір теми дослідження. Ознайомлення із станом обраної теми дослідження. Уточнення теми і складання програми дослідження. Обґрунтування теми, дослідження, його актуальності та новизни.

Методологічний апарат наукового дослідження. Мета та завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Умови забезпечення адекватності обраних методів дослідження його меті та завданням. Логіка наукового дослідження. Складання календарного плану робіт. Гіпотеза дослідження. Систематичне накопичення дослідних матеріалів. Зведення і опрацювання результатів дослідження. Теоретичний аналіз та літературне оформлення результатів дослідження. Упровадження у практику та оцінювання теоретичної й практичної значущості результатів дослідження.

Змістовий модуль 3

ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 3.1. Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт

Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, дисертація, монографія. Вимоги до їх змісту та оформлення.

Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні й табличні.

Математичні методи опрацювання результатів дослідження. Математична інтерпретація експериментальних матеріалів. Середні показники результатів дослідження. Варіювання результатів дослідження. Визначення достовірності результатів дослідження. Параметричні методи порівняння результатів досліджень. Методи визначення зв'язків між факторами і явищами.

Складання списку літературних джерел. Вимоги до оформлення наукових праць. Письмове оформлення наукової праці. Виразність і мова тексту наукової праці. Правильність застосування наукової термінології. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела. Пояснення зв'язку тексту з посиланнями. Спрощення бібліографічних описів у посиланнях.

Завершення і представлення результатів наукового дослідження. Вибір форми представлення результатів наукового дослідження. Показники оцінювання результативності проведеного дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи.

Підготовка до захисту та захист наукової роботи. Підготовка результатів дослідження до упровадження у практику.

Тема 3.2. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Порядок написання публікацій. Методика підготовки і написання публікації. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача. Наукова монографія, наукова стаття, реферат. Сутність, різниця, порядок підготовки, основні правила оформлення. Виступи: поняття, види та форми втілення змісту. Методика підготовки доповіді за результатами наукової роботи. Техніка написання тексту. Вимоги до обсягу, змісту, оформлення публікацій.

Змістовий модуль 4

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 4.1. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність

Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. Визначення результативності, ефекту та ефективності наукового дослідження. Порядок практичного впровадження результатів дослідження.

Документальне оформлення підтвердження практичного впровадження результатів дослідження. Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Види ефективності. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

Тема 4.2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в економіці

Загальні відомості про інформацію. Поняття про інформацію. Роль інформації у науковій діяльності. Друковані носії інформації. Носії і засоби поширення інформації на основі комп'ютерної техніки. Типологія наукової інформації та основні види видань.

Поняття про документи як засоби фіксації наукової інформації. Нормативно-технічні документи. Патентна інформація. Депоновані рукописи. Неопубліковані документи.

Особливості вторинної інформації та її пошук. Призначення та види бібліотек. Бібліотечні фонди: основний і довідковий. Бібліотечні каталоги та картотеки. Види каталогів; алфавітний, систематичний і предметний, їх особливості та призначення.

Методика пошуку першоджерел. Спеціальні бібліографічні видання та їх роль в інформаційному пошуку. Оформлення результатів інформаційного пошуку.

Тема 4.3. Магістерська робота як загальний підсумок науково-дослідної роботи

Наукова проблема як форма наукового мислення. Процес постановки наукової проблеми. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності. Творчий підхід дослідника. Наукове мислення. Плановість у науковій діяльності. Колективність наукової діяльності. Самоорганізація праці дослідника.

Дослідницька діяльність та правила проведення досліджень. Основні особистісні якості дослідника. Раціональність організації праці дослідника. Техніка спілкування, правила і прийоми, які використовуються для ділових контактів. Ведення власного архіву дослідника.

Етапи наукового дослідження. Обґрунтування наукової проблеми, вибір та формулювання теми дослідження. Суть проблеми, актуальність теми. Мета та конкретні

завдання дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Вибір методів дослідження. Опис процесу дослідження. Формулювання висновків.

Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота. Комплексні завдання, що вирішуються у роботі. Структура магістерської роботи. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Захист магістерської роботи.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар 1
Тема. Наука як система уявлень про світ.
Мета: Обговорити концептуальні основи наукового пізнання.

Питання до обговорення:
1. Наука як соціально значуща сфера людської діяльності.
2. Характеристика процесу наукового пізнання
3. Підходи до класифікації наук.
4. Науково-технічна революція та її вплив на розвиток науки.
5. Історичні етапи розвитку науки.
6. Історія української науки
7. Сучасні наукові пріоритети України.
8. Диференціація та інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки.

Семінар 2.1
Тема. **Методологія і методи наукових досліджень**

Мета: Проаналізувати сутність наукового дослідження та методики його виконання в різних галузях.

Питання до обговорення:
1. Що таке наукове пізнання?
2. Охарактеризуйте складові елементи наукового пізнання?
3. Які є рівні наукового пізнання?
4. Що являє собою метод пізнання?
5. Надайте класифікацію методів пізнання?
6. Охарактеризуйте методи емпіричного рівня дослідження.
7. Які є особливості системного підходу?
8. Класифікація систем у науці?
9. Які є особливості використання моделей в науці?
10. Які є види моделей?

Семінар 2.2
Тема. **Логіка наукового дослідження**

Мета: З'ясувати сутність логіки наукового дослідження та методики його проведення.

Питання до обговорення:
1. Загальна схема наукового дослідження.
2. Основні напрямки досліджень з економіки.
3. Вимоги до проведення наукового дослідження.

4. Вибір теми дослідження.
5. Методологічний апарат наукового дослідження.
6. Мета, завдання та методи дослідження.
7. Складання календарного плану робіт.
8. Систематичне накопичення дослідних матеріалів.

Семінар 3.1
Тема. **Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт**

Мета: Проаналізувати форми і методи обробки результатів експериментального дослідження та ознайомитися правилами складання списку літературних джерел.

Питання до обговорення:
1. Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, дисертація, монографія.
2. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні й табличні.
3. Математичні методи опрацювання результатів дослідження.
4. Складання списку літературних джерел.
5. Вимоги до оформлення наукових праць.
6. Письмове оформлення наукової праці.
7. Завершення і представлення результатів наукового дослідження.
8. Показники оцінювання результативності проведеного дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи.
9. Підготовка до захисту та захист наукової роботи.
10. Підготовка результатів дослідження до упровадження у практику.

Семінар 3.2
Тема. **Підготовка публікацій, рефератів, доповідей**

Мета: Проаналізувати особливості підготовки публікацій, рефератів, доповідей та ознайомитися з правилами оформлення публікацій.

Питання до обговорення:
1. Наукова публікація, сутність, види та функції.
2. Методика підготовки і написання публікації.
3. Наукова монографія, наукова стаття, реферат.
4. Сутність, різниця, порядок підготовки, основні правила оформлення.
5. Методика підготовки доповіді.

Семінар 4.1
Тема. **Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність**

Мета: Проаналізувати особливості впровадження результатів наукових досліджень та особливості визначення їх ефективності.

Питання до обговорення:
1. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень.
2. Визначення результативності, ефекту та ефективності
3. Критерії ефективності.

4. Види ефективності.
5. Розрахунок економічної ефективності.

Семінар 4.2
Тема. **Інформаційне забезпечення наукового дослідження**

Мета: З'ясувати сутність логіки наукового дослідження та методики його проведення.

Питання до обговорення:
1. Види підходів у методології пізнання.
2. Інформаційний підхід і його сутність.
3. Поняття наукової інформації.
4. Джерела наукової інформації.
5. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях.
6. Методика роботи над друкованими літературними джерелами.

Семінар 4.3
Тема. Магістерська робота як загальний підсумок науково-дослідної роботи.
Мета: Проаналізувати особливості підготовки та захисту магістерської роботи.

Питання до обговорення:
1. Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота.
2. Комплексні завдання, що вирішуються у магістерській роботі.
3. Структура магістерської роботи.
4. Вимоги до магістерської роботи.
5. Технологія підготовки магістерської роботи.
6. Захист магістерської роботи.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	робочою програмою не передбачені							
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	робочою програмою не передбачені							
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	робочою програмою не передбачені							

Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	робочою програмою не передбачено							
Разом		5	42	9	59	9	59	13	76
Максимальна кількість балів: 236									
Розрахунок коефіцієнта: 0,424									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Теми курсу	Завдання для самостійної роботи	Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання
Змістовий модуль 1		
Теоретична основа наукових досліджень	1. Наука – соціально значуща сфера людської діяльності. 2. Характеристика процесу наукового пізнання. 3. Класифікація наук на основі відмінностей у предметах дослідження. 4. Науково-технічна революція (НТР) як передумова перетворення науки в продуктивну силу виробництва. 5. Історичні етапи розвитку науки. Передумови виникнення науки як необхідного наслідку суспільного розподілу праці. 6. Наука на ранніх стадіях розвитку суспільства. 7. Наука в період середньовіччя. 8. Наука в умовах виникнення і розвитку капіталізму. 9. Історичні витоки і передумови української науки. 10. Розвиток науки в Київській Русі. 11. Піднесення наукових досліджень в Україні у XVIII столітті. 12. Наука України XIX – XX століть. 13. Сучасні наукові пріоритети України. 14. Диференціація та інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки.	5
Змістовий модуль 2		
Методологія та логіка наукового дослідження	1. Суб’єкти й об’єкти пізнання. Взаємодія суб’єкта й об’єкта у пізнавальній діяльності. 2. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. 3. Категорії методів пізнання: узагальнені, загальні та часткові (спеціальні) методи. 4. Методи емпіричного дослідження:	5

	спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент. 5. Методи теоретичного дослідження: ідеалізація, формалізація, логічні та історичні методи. 6. Методи, що можуть бути застосовані на емпіричному й теоретичному рівнях: абстрагування, аналіз і синтез, індукція й дедукція, моделювання. 7. Системний підхід і системний аналіз. 8. Структура, характеристики та властивості систем. 9. Вплив системного підходу на послідовність наукового дослідження. 10. Моделі у науковому дослідженні. 11. Організація і планування наукового дослідження. 12. Конкретно-наукові (емпіричні) методичні прийоми та їхні процедури у дослідженні економіки 13. Вимоги до проведення наукового дослідження. 14. Методологічний апарат наукового дослідження. 15. Логіка наукового дослідження.	
Змістовий модуль 3		
Оформлення результатів наукового дослідження	1. Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, дисертація, монографія. 2. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні й табличні. 3. Математичні методи опрацювання результатів дослідження. 4. Складання списку літературних джерел. 5. Вимоги до оформлення наукових праць. 6. Письмове оформлення наукової праці. 7. Завершення і представлення результатів наукового дослідження. 8. Показники оцінювання результативності проведеного дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи. 9. Підготовка до захисту та захист наукової роботи. 10. Підготовка результатів дослідження до упровадження у практику. 11. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.	5

	12. Методика підготовки і написання публікації. 13. Наукова монографія, наукова стаття, реферат. Сутність, різниця, порядок підготовки, основні правила оформлення. 14. Виступи: поняття, види та форми втілення змісту.	
Змістовий модуль 4		
Організація наукового дослідження	1. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень. 2. Визначення результативності, ефекту та ефективності наукового дослідження. 3. Порядок практичного впровадження результатів дослідження. 4. Документальне оформлення підтвердження практичного впровадження результатів дослідження. 5. Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Види ефективності. 6. Роль інформації у науковій діяльності. 7. Друковані носії інформації. Носії і засоби поширення інформації на основі комп'ютерної техніки. 8. Типологія наукової інформації та основні види видань. 9. Документи як засоби фіксації наукової інформації. Нормативно-технічні документи. Патентна інформація. Депоновані рукописи. Неопубліковані документи. 10. Особливості вторинної інформації та її пошук. 11. Методика пошуку першоджерел. 12. Оформлення результатів інформаційного пошуку. 13. Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота. Комплексні завдання, що вирішуються у роботі. 14. Структура магістерської роботи. 15. Вимоги до магістерської роботи. 16. Технологія підготовки магістерської роботи. 17. Захист магістерської роботи.	5
Разом:		20

Оцінювання самостійної здійснюється наприкінці вивчення кожного змістового модуля у формі перевірки 1-го виконаного завдання із наведеного переліку. Виконане завдання з переліку до кожного змістового модуля оцінюється в балах: від 1-го до 5-и балів.

Критерії оцінювання завдання для самостійного виконання:

Питання розкрите повністю	2 бали
За результатами розкриття питання надані висновки	2 бали
Наданий бібліографічний опис використаних літературних джерел (згідно діючих стандартів)	1 бал

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється наприкінці вивчення кожного змістового модуля у формі модульної контрольної роботи. Студент в кожній контрольній роботі повинен виконати 2 завдання за тематикою змістового модуля. Кожна контрольна робота оцінюється в балах: від 1-го до 25-и балів.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Обидва питання розкриті повністю	10 балів
За результатами розкриття питання надані висновки	10 балів
Наданий бібліографічний опис використаних літературних джерел (згідно діючих стандартів)	5 балів

Контрольна робота № 1 змістового модуля 1:

1. Сутність пізнання, його види: чуттєве і раціональне.
2. Поняття як основна ланка створення системи наукового знання.
3. Форми мислення: судження, умовивід (висновок).
4. Сутність та мета наукового дослідження.
5. Рівні дослідження: теоретичний та емпіричний.
6. Структурні компоненти теоретичного пізнання: проблема, гіпотеза і теорія.
7. Види гіпотези. Вимоги до гіпотези та її функції.
8. Класифікація та структурні елементи теорії. Факти, емпіричні узагальнення і закони (залежності).
9. Теоретичні та прикладні наукові дослідження.
10. Етапи дослідницької роботи.

Контрольна робота № 2 змістового модуля 2:

1. Системний характер наукового пізнання. Ідея як продукт людської думки, форма відображення дійсності.
2. Наукове знання як складний об’єкт дослідження.
3. Методологічна основа наукового дослідження.
4. Роль методу в науковому дослідженні.
5. Класифікація методів: формальні, змістовні, загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні.
6. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний.
7. Рівні наукового дослідження.
8. Методи емпіричного дослідження спостереження. Вимоги до спостереження. Опис як пізнавальний підсумок спостереження.
9. Порівняння, вимірювання, експеримент, їх особливості.
10. Загальнологічні методи, що застосовуються на емпіричному і теоретичному рівнях

дослідження.

Контрольна робота № 3 змістового модуля 3:

1. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень.
2. Функції інформації: інформативна, стимулююча та орієнтуюча.
3. Організація збору практичної інформації.
4. Освітня інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідному процесі.
5. Критерії, що характеризують освітню інформацію: синектика, семантика, прагматика.
6. Кодування освітньої інформації та використання її у науково-дослідному процесі.
7. Фактографічна інформація та використання її у науково-дослідному процесі.
8. Звітні і статистичні матеріали як важливе джерело інформації при проведенні наукових досліджень.
9. Літературні та наукові документи – один із найважливіших видів джерел дослідження.
10. Класифікація інформації, що міститься в наукових документах (залежно від способу представлення): сигнальна, релевантна, бібліографічна і нова (основна).

Контрольна робота № 4 змістового модуля 4:

1. Наукова проблема як форма наукового мислення. Процес постановки наукової проблеми.
2. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.
3. Плановість у науковій діяльності. Колективність наукової діяльності. Самоорганізація праці дослідника.
4. Дослідницька діяльність та правила проведення досліджень.
5. Етапи наукового дослідження. Обґрунтування наукової проблеми, вибір та формулювання теми дослідження.
6. Мета та конкретні завдання дослідження. Об’єкт і предмет дослідження.
7. Вибір методів дослідження.
8. Опис процесу дослідження. Формулювання висновків.
9. Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота та її структура.
10. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Захист магістерської роботи.

Кожна контрольна робота передбачає виконання 2-х завдань, вибраних випадковим чином.

Виконана робота завантажується студентом в систему MODLE в чітко визначені терміни; викладач перевіряє надіслані контрольні роботи та оцінює їх.

Максимальна оцінка за якісно виконану контрольну роботу – 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань, критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри управління та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю.

Семестровий залік не передбачає обов’язкової присутності студента на заліковому заході.

Критерії та показники оцінювання результатів семестрового контролю наведені в таблиці до п. 6.1.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Наука – соціально значуща сфера людської діяльності.
2. Характеристика процесу наукового пізнання.
3. Класифікація наук на основі відмінностей у предметах дослідження.
4. Науково-технічна революція (НТР) як передумова перетворення науки в продуктивну силу виробництва.
5. Історичні етапи розвитку науки. Передумови виникнення науки як необхідного наслідку суспільного розподілу праці.
6. Наука на ранніх стадіях розвитку суспільства.
7. Наука в період середньовіччя.
8. Наука в умовах виникнення і розвитку капіталізму.
9. Історичні витоки і передумови української науки.
10. Розвиток науки в Київській Русі.
11. Піднесення наукових досліджень в Україні у XVIII столітті.
12. Наука України XIX – XX століть.
13. Сучасні наукові пріоритети України.
14. Диференціація та інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки.
15. Суб'єкти й об'єкти пізнання. Взаємодія суб'єкта й об'єкта у пізнавальній діяльності.
16. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний.
17. Категорії методів пізнання: узагальнені, загальні та часткові (спеціальні) методи.
18. Методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент.
19. Методи теоретичного дослідження: ідеалізація, формалізація, логічні та історичні методи.
20. Методи, що можуть бути застосовані на емпіричному й теоретичному рівнях: абстрагування, аналіз і синтез, індукція й дедукція, моделювання.
21. Системний підхід і системний аналіз.
22. Структура, характеристики та властивості систем. 239. Вплив системного підходу на послідовність наукового дослідження.
24. Моделі у науковому дослідженні.
25. Організація і планування наукового дослідження.
26. Конкретно-наукові (емпіричні) методичні прийоми та їхні процедури у дослідженні економіки
27. Вимоги до проведення наукового дослідження.
28. Методологічний апарат наукового дослідження.
29. Логіка наукового дослідження.
30. Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, дисертація, монографія.
31. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні й табличні.
32. Математичні методи опрацювання результатів дослідження.
33. Складання списку літературних джерел.
34. Вимоги до оформлення наукових праць.
35. Письмове оформлення наукової праці.
36. Завершення і представлення результатів наукового дослідження.
37. Показники оцінювання результативності проведеного дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи.
38. Підготовка до захисту та захист наукової роботи.

39. Підготовка результатів дослідження до упровадження у практику.
40. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
41. Методика підготовки і написання публікації.
42. Наукова монографія, наукова стаття, реферат. Сутність, різниця, порядок підготовки, основні правила оформлення.
43. Виступи: поняття, види та форми втілення змісту.
44. Впровадження результатів закінчених наукових досліджень.
45. Визначення результативності, ефекту та ефективності наукового дослідження.
46. Порядок практичного впровадження результатів дослідження.
47. Документальне оформлення підтвердження практичного впровадження результатів дослідження.
48. Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Види ефективності.
49. Роль інформації у науковій діяльності.
50. Друковані носії інформації. Носії і засоби поширення інформації на основі комп'ютерної техніки.
51. Типологія наукової інформації та основні види видань.
52. Документи як засоби фіксації наукової інформації. Нормативно-технічні документи. Патентна інформація. Депоновані рукописи. Неопубліковані документи.
53. Особливості вторинної інформації та її пошук.
54. Методика пошуку першоджерел.
55. Оформлення результатів інформаційного пошуку.
56. Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота. Комплексні завдання, що вирішуються у роботі.
57. Структура магістерської роботи.
58. Вимоги до магістерської роботи.
59. Технологія підготовки магістерської роботи.
60. Захист магістерської роботи.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	**90 – 100** балів	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	**82-89** балів	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	**75-81** балів	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	**69-74** балів	**Задовільно –** посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	**60-68** балів	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	**35-59** балів	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	**1-34** балів	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія досліджень»

Разом: **120 год**., лекції – 16 год., семінарські – 16 год., практичні заняття – 0 год., самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год., залік – 2 год.

Змістові модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	**Теоретична основа наукових досліджень**	**Методологія та логіка наукового дослідження**	**Оформлення результатів наукового дослідження**	**Організація наукового дослідження**
Кількість балів за модуль	42 бали	54 бали	54 балів	66 балів
Лекції	1.1. Наука як система уявлень про світ (1 бал)	2.1. Методологія і методи наукових досліджень 2.2. Логіка наукового дослідження (2 бали)	3.1. Оформлення результатів досліджень у вигляді наукових робіт 3.2. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей (2 бали)	4.1. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність 4.2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в економіці 4.3. Магістерська робота як загальний підсумок науково-дослідної роботи (3 бали)
Теми семінарських занять	1.1. Роль науки в сучасному світі (11 балів)	2.1. Методи наукових досліджень 2.2. Форми узагальнення результатів наукових досліджень (22 бали)	3.1. Оформлення наукових праць 3.2. Підготовка наукових праць до опублікування (22 бали)	4.1. Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. 4.2. Оформлення результатів інформаційного пошуку. 4.3. Особливості підготовки магістерської роботи (33 бали)
Самостійна робота	10 год. (5 балів)	20 год. 10 балів	20 год. (10 балів)	30 год. (15 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
Підсумковий контроль	ПМК у формі заліку			

9. РЕКОМЕНДОВАНІА ДЖЕРЕЛА

Основна (базова):

1. Бірта Г. О., Бургу Г. О. Методологія і організація наукових досліджень [Текст] : навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України, ВНЗ УКООПСПІЛКИ «Полтавський університет економіки і торгівлі (ПУЕТ)». Київ : Центр учбової літератури, 2017. 142 с.
2. Григорук П. М., Хрущ Н.А. Методологія і організація наукових досліджень [Текст] : навчальний посібник. Хмельницький національний університет. Київ : Кондор, 2017. 206 с.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Професіонал, 2008. 239 с.
4. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А., Воронова В. І., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за ступенями магістра та доктора філософії (спеціальность: 017. Фізична культура і спорт) [Текст] : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2018. 634 с.
5. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навчально-методичний посібник з кредитно-модульної системи організації навчального процесу для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» для всіх економічних спеціальностей. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, Кафедра економічної теорії та регіональної економіки. Полтава : Оріяна, 2012. 182 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2006. 204 с.
7. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Організація наукових досліджень : навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 135 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень [Текст] : навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів / Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка ; за ред. А. Є. Конверський. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 352 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студ., курс., аспір., ад'юнктів / за ред. А.Є. Конверського ; МОН України, КНУ ім. Т.Шевченка. Київ : ЦУЛ, 2010. 351 с.
10. Основи наукових досліджень : навч. підручник / Нац. академія пед. наук України, Університет менеджменту освіти. Київ : Педагогічна думка, 2012. 143 с.
11. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Київ : Академвидав, 2005. 208 с.
12. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : навчальний посібник. Київ : Слово, 2012. 349 с.
13. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень : підручник для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи». Рівне : Волинські обереги, 2013. 359 с.

Додаткова:

14. Демківський А.В., Безус П.І. Основи методології наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. К. : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
15. Дороніна М. С. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади) : навч. посібн. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. 120 с
16. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. / В. П. Волков, М. А. Подригало, О.П. Кравченко та ін. ; Харк. нац. автомоб.-дорож. ун-т та ін. Луганськ : СНУ, 2009. 351 с.
17. Пушкарь А.И., Потрашкова Л. В. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности: учебн. пособ. Х. : Изд. ИНЖЕК, 2006. 289 с.
18. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. К. : КНУТД, 2009. 246 с.

19. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

Ресурси мережі Інтернет

20. Методологія науки. URL: http://www.inter-pedagogika.ru.
21. Методологія науки – Fajr. URL: sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
22. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.
23. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.nplu.kiev.ua.